

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кошевьорової Ольги Віталіївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 388 Цивільного кодексу України

м. К и ї в
23 вересня 2020 року
№ 209-2(І)/2020

Справа № 3-168/2020(421/20)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Саса Сергія Володимировича – головуючого, доповідача,
Кривенка Віктора Васильовича,
Тупицького Олександра Миколайовича,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кошевьорової Ольги Віталіївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 388 Цивільного кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Саса С.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Кошевьорова Ольга Віталіївна звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність статтям 1, 3, 8,

частинам третій, четвертій статті 13, частині першій статті 30, частинам першій, четвертій – сьомій статті 41, статті 47, частині першій статті 55 Конституції України (конституційність) положення статті 388 Цивільного кодексу України (далі – Кодекс), які передбачають:

„Стаття 388. Право власника на витребування майна від добросовісного набувача

1. Якщо майно за відплатним договором придбане в особи, яка не мала права його відчужувати, про що набувач не знав і не міг знати (добросовісний набувач), власник має право витребувати це майно від набувача лише у разі, якщо майно:

1) було загублене власником або особою, якій він передав майно у володіння;

2) було викрадене у власника або особи, якій він передав майно у володіння;

3) вибуло з володіння власника або особи, якій він передав майно у володіння, не з їхньої волі іншим шляхом.

2. Майно не може бути витребувано від добросовісного набувача, якщо воно було продане у порядку, встановленому для виконання судових рішень.

3. Якщо майно було набуто безвідплатно в особи, яка не мала права його відчужувати, власник має право витребувати його від добросовісного набувача у всіх випадках“.

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів вбачається, що Кошевьорова О.В. на підставі договору купівлі-продажу від 7 квітня 2015 року, укладеного між нею та Мамрієнко Т.А., набула право власності на квартиру. Мамрієнко Т.А. отримала квартиру на підставі договору дарування від Мамрієнка С.М., який успадкував її від Шевчук Г.Д.

Оскільки Апеляційний суд Одеської області рішенням від 3 лютого 2015 року скасував рішення суду першої інстанції про визнання Мамрієнка С.М. спадкоємцем четвертої черги Шевчук Г.Д., заступник керівника Одеської місцевої прокуратури № 3 в інтересах держави у червні

2015 року звернувся до суду з позовом про скасування свідоцтва про право на спадщину, визнання договорів дарування та купівлі-продажу недійсними, визнання майна відумерлою спадщиною та передачу його у власність територіальної громади міста Одеси, скасування рішення державного нотаріуса.

Приморський районний суд міста Одеси рішенням від 30 травня 2017 року, яке апеляційний суд Одеської області постановою від 4 жовтня 2018 року залишив без змін, задовольнив позов прокурора.

Верховний Суд у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду постановою від 20 травня 2020 року змінив рішення Приморського районного суду міста Одеси та постанову Апеляційного суду Одеської області, а саме: визнав недійсним свідоцтво про право на спадщину від 12 листопада 2014 року, видане Мамрієнку С.М.; скасував вказані судові рішення в частині визнання недійсними договорів дарування та купівлі-продажу, відмовив у задоволенні позову щодо цих вимог; залишив судові рішення попередніх інстанцій без змін в частині поновлення строку на звернення до суду, визнання квартири відумерлою спадщиною, передачі квартири у власність територіальної громади міста Одеси.

Кошевьорова О.В. стверджує, що „витребування юридичною особою публічного права – органом місцевого самоврядування житлового приміщення, що є відумерлою спадщиною, від добросовісного набувача – фізичної особи на підставі статті 388 Цивільного кодексу України порушує закріплені Конституцією України (статті 1, 3, 8, 41, 47) права людини та гарантії цих прав, порушує принцип юридичної визначеності, покладає на людину у відносинах з публічною особою несправедливий та надмірний тягар“.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове

клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу; у конституційній скарзі зазначаються конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України, а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (частина перша, пункти 5, 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності, зокрема, вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Зі змісту конституційної скарги вбачається, що автор клопотання не визначив конкретні положення статті 388 Кодексу, які необхідно перевірити на відповідність Конституції України, і не навів обґрунтування неконституційності цієї статті в цілому.

Кошеворова О.В. фактично висловила незгоду з результатами правозастосування оспорюваних положень Кодексу та остаточним судовим рішенням, ухваленим у її справі, навела власне бачення вирішення питання витребування майна органом місцевого самоврядування від добросовісного набувача – фізичної особи.

Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що вирішення питань правозастосування не належить до повноважень Конституційного Суду України (ухвали Другого сенату Конституційного Суду України від 6 червня 2018 року № 15-у(II)/2018, від 26 червня 2018 року № 23-у(II)/2018).

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу не дотримав вимог пунктів 5, 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кошевьорової Ольги Віталіївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 388 Цивільного кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

